ACX-1521 Seat No. ______

M. A. (Sem. I) Examination

November / December - 2016

Gujarati : Paper - CC-101

૧. સૌંદર્યશાસ્ત્ર અને સાહિત્યકળાનું અધ્યયન *(Old Course)*

૨. સાહિત્ય અને સિનેમા *(New Course)*

Time : 3 Hours] [Total Marks : 70

૧. સૌંદર્યશાસ્ત્ર અને સાહિત્યકળાનું અધ્યયન *(Old Course)*

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ 'સૌંદર્ય'નો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેની પરિભાષાની સમીક્ષા કરો. ૧૪

અથવા

૧ સૌંદર્યશાસ્ત્રના સ્વરૂપની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪

૨ કળામીમાંસાનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો. ૧૪

અથવા

૨ કળાના વિવિધ પ્રકારોની આલોચના કરો. ૧૪

૩ સાહિત્યકળાનો આસ્વાદ અને તેના અર્થઘટનના પ્રશ્નોની વિગતે છણાવટ કરો. ૧૪

અથવા

૩ ઉપાદાનભેદે વિવિધ લલિતકલાઓની સમીક્ષા કરો. ૧૪

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે **બે**) ૧૪

(૧) સાહિત્યમાં અનુકરણ

(૨) કલાનું સત્ય

(૩) કલા અને નીતિ

(૪) સર્જન અને ભાવન.

૫ ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : (ગમે તે **સાત**) ૧૪

(૧) 'એસ્થેટિક્સ' એટલે શું ? 'એસ્થેટિક્સ' શબ્દ સૌપ્રથમ કોણે પ્રયોજ્યો હતો ?

(૨) હેગલ શિલ્પકલા કરતાં ચિત્રકલાને કેમ ચડિયાતી ગણે છે ?

(૩) એક્વિસન સૌંદર્યનાં કયા ત્રણ તત્ત્વો ગણાવે છે ?

(૪) સાહિત્યકલાની કોઈ પણ બે વિશેષતાઓ જણાવો.

(૫) લલિતેતર કલા એટલે શું ? લલિતેતર કલાઓનાં નામ આપો.

(૬) સ્થાપત્યકલાનાં ઉપાદાન જણાવો.

(૭) કલાનું સત્ય શું છે ?

(૮) બ્રેડલે સૌંદર્યનાં કયા પાંચ રૂપ દર્શાવે છે ? એમાં એ શ્રેષ્ઠ રૂપ કયું ગણે છે ?

(૯) સંગીતકલાની વિશેષતાઓ જણાવો.

(૧૦) તત્ત્વજ્ઞાન એટલે શું ?

(૧૧) 'સૌંદર્ય' શબ્દની અર્થછાયા ધરાવતા ચાર ગુજરાતી પર્યાયો જણાવો.

(૧૨) સૌંદર્યશાસ્ત્ર અન્ય કયા શાસ્ત્રો સાથે સંબંધ ધરાવે છે ?

૨. સાહિત્ય અને સિનેમા *(New Course)*

સૂચના : પ્રત્યેક પ્રશ્ન સમાન ગુણાંક ધરાવે છે.

૧ ફિલ્મ નિર્માણના મહત્ત્વનાં ઘટકોની ચર્ચાકરો. ૧૪

અથવા

૧ સાહિત્ય આધારિત સિનેમાનો પ્રાથમિક ઈતિહાસ ચર્ચો. ૧૪

૨ 'અભુમકરાણી' (સાહિત્યકૃતિ) અને 'મિર્ચમસાલા (ફિલ્મ)ની તુલનાત્મક ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૨ સાહિત્યકૃતિ 'અભુમકરાણી'થી ફિલ્મકૃતિ 'મિર્ચમસાલા'ની મહત્ત્વપૂર્ણ ભિન્નતાઓની ચર્ચા કરો. ૧૪

૩ નવલકથા 'કંકુ' આધારિત બનેલી ફિલ્મ 'કંકુ' મૂળ રચનાથી કઈ કઈ બાબતોમાં જુદી પડે છે તેની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૩ 'કંકુ' (નવલકથા) અને 'કંકુ' ફિલ્મકૃતિની તુલનાત્મક ચર્ચા કરો. ૧૪

4 ટૂંક નોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪

(૧) 'મિર્ચમસાલા'નો પ્રારંભ.

(૨) 'મિર્ચમસાલા'નાં પાત્રો.

(૩) 'કંકુ' નવલકથાનો પ્રારંભ.

(૪) 'કંકુ' ફિલ્મનાં ગીતો.

૫ ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (ગમે તે સાત) ૧૪

(૧) સાહિત્ય અને સિનેમાના બે મહત્ત્વના ભેદ જણાવો.

(૨) ફિલ્મ એટલે શું ?

(૩) ફિલ્મ નિર્માણના ઘટકો કયા કયા છે ?

(૪) ફિલ્મની ધ્વનિપટ્ટી કેટલા પ્રકારના ધ્વનિઓમાંથી રચાય છે ?

(૫) 'કંકુ' નવલકથા તરીકે ક્યારે પ્રગટ થઈ હતી ?

(૬) 'કંકુ' ફિલ્મમાં 'કંકુ'ના પાત્ર દ્વારા કયો પ્રશ્ન રજૂ થયો છે ?

(૭) 'કંકુ' ફિલ્મના મુખ્ય પાત્રો કોણે કોણે ભજવ્યાં છે ?

(૮) 'અભુમકરાણી'નાં મુખ્ય પાત્રો કયાં કયાં છે ?

(૯) 'કંકુ'નો આરંભ કયા દૃશ્યથી થાય છે ?

(૧૦) 'મિર્ચમસાલા'નો અંત જણાવો.

(૧૧) ચુનિલાલ મડિયાની કઈ કઈ કૃતિઓ પરથી ફિલ્મ બની છે ?

(૧૨) ફિલ્મોનાં નિર્માણ માટે કોણ આર્થિક સહાય કરે છે ?